



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 235/2010-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 30. júna 2010 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti G., s. r. o., B., zastúpenej advokátkou JUDr. E. B., B., vo veci namietaného porušenia jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozhodnutím Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky č. k. VI/2 Pz 85/10-8 zo 16. marca 2010 a rozhodnutím Krajskej prokuratúry v Bratislave č. k. Kc 257/09-7 z 10. septembra 2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti G., s. r. o., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 31. mája 2010 faxom a 1. júna poštou doručená sťažnosť spoločnosti G., s. r. o., B. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátkou JUDr. E. B., B., v ktorej namieta porušenie svojho

základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozhodnutím Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) č. k. VI/2 Pz 85/10-8 zo 16. marca 2010 a rozhodnutím Krajskej prokuratúry v Bratislave (ďalej len „krajská prokuratúra“) č. k. Kc 257/09-7 z 10. septembra 2009 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 4 Co 40/07 z 25. februára 2009 (ďalej len „rozsudok z 25. februára 2009“).

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka ako žalovaná bola účastníčkou konania pred Okresným súdom Bratislava V (ďalej len „okresný súd“) vedeného pod sp. zn. 14 C 145/01, v ktorom sa žalobca Ing. J. Š. (ďalej len „žalobca“) domáhal zaplatenia sumy 60 000 USD a 129 763 Sk s príslušenstvom z titulu nesplatennej pôžičky. Okresný súd v predmetnej veci rozhodol rozsudkom č. k. 14 C 145/01-255 zo 4. októbra 2005, ktorým sťažovateľku zaviazal zaplatiť uvedené istiny spolu s ich príslušenstvom, ako aj trovy tohto konania.

Okresný súd podľa sťažovateľky založil rozsudok č. k. 14 C 145/01-255 zo 4. októbra 2005 na dôkazoch, o hodnovernosti ktorých možno mať pochybnosť, pretože bankový účet, z ktorého mala byť prevodným príkazom vyplatená pôžička na účet sťažovateľky, podľa oficiálneho tvrdenia Č., a. s., z 30. apríla 2009 patrí spoločnosti P., s. r. o., vykonávajúcej svoju podnikateľskú činnosť od svojho založenia 7. júna 1996, t. j. od času, ktorý predchádzal poskytnutiu „údajnej“ pôžičky, a nie žalobcovi, ktorý s uvedenou spoločnosťou nemá žiadny právny vzťah. V rámci svojej obrany žalobca v tejto súvislosti predložil kópiu potvrdenia Č., a. s., z 13. februára 2009 o prečíslovaní účtu z dôvodu zlúčenia bánk, ktorej originál nebol v predmetnom konaní predložený ani k nahliadnutiu. Sťažovateľ má *preto „dôvodné podozrenie, že bankové doklady predkladané navrhovateľom (žalobcom, pozn.) v skutočnosti nepochádzajú od Č., a. s. a že mohli byť predmetom falšovania“*.

V uvedenom konaní ustanovený súdny znalec nezistil v účtovníctve sťažovateľky žiadnu zmienku o „údajnej zmluve o pôžičke“. Sťažovateľka argumentovala v konaní aj

tým, že jej druhý spoločník a konateľ nebol zo strany žalobcu upovedomený o uzavretí zmluvy o pôžičke a povinnosti ju splatiť, do účtovníctva jej nikdy nebol doložený zo strany žalobcu písomný doklad o jej uzavretí a o jej existencii sa dozvedela až potom, ako mu bola doručená žaloba.

Sťažovateľka ďalej v sťažnosti uviedla, že *„údajná pôžička na sumu 60.000,- USD nemohla nikdy vzniknúť, nakoľko o tom neexistujú žiadne hodnoverné dôkazy, najmä po zistení v rámci odvolacieho konania, že bankový účet z ktorého malo dôjsť k poskytnutiu údajnej pôžičky nepatrí navrhovateľovi (žalobcovi, pozn.). Na túto skutočnosť sťažovateľ upozornil odvolací súd, avšak tento sa s touto skutočnosťou vôbec nevysporiadal, hoci je nepochybné, že by táto nová skutočnosť mala vplyv tiež na rozhodnutie súdu prvého stupňa. Pri náležitom zisťovaní skutkového stavu vzhľadom na nový dôkaz, ktorý nebolo možné predložiť súdu prvého stupňa, mal sa odvolací súd s novozisteným skutkovým stavom vysporiadať a tento dôkaz vyhodnotiť v zmysle príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku. Napriek tomu, v rozhodnutí odvolacieho súdu nie je ani zmienka o posúdení a vyhodnotení tohto nového dôkazu, ktorý vnášal do prípadu celkom iné svetlo.*

Rovnako tak sťažovateľ namietal nemožnosť poskytnutia údajných ďalších pôžičiek vo výške 129.763,- Sk / 4.307,34 Eur, ktoré mali byť tiež podľa tvrdení navrhovateľa najskôr vybraté navrhovateľom z účtu, ktorý podľa všetkého nepatrí navrhovateľovi, a následne tieto mali byť vyplatené sťažovateľovi.“

Vzhľadom na uvedené sťažovateľka podala generálnej prokuratúre podnet na podanie mimoriadneho dovolania vo veci právoplatne skončenej rozsudkom krajského súdu z 25. februára 2009. Uvedený podnet sťažovateľka odôvodnila nedostatočným zistením skutkového stavu veci, nevyhodnotením dôkazov predložených krajskému súdu, ako aj nedostatočným odôvodnením rozhodnutia vo vzťahu k novozisteným skutočnostiam, ktoré okresnému súdu neboli známe.

Generálna prokuratúra opakovaný podnet sťažovateľky na podanie mimoriadneho dovolania v uvedenej veci odložila. Uvedeným postupom generálnej prokuratúry sa sťažovateľke podľa jej názoru *„odňala možnosť konať pred súdom, nakoľko napriek*

zrejým nezrovnalostiam v zistenom skutkovom stave podľa listinných dôkazoch predložených stranami sporu, ktoré sú úplne protichodné, a ktoré ostali zo strany odvolacieho súdu nevyhodnotené, porušovateľ (generálna prokuratúra, pozn.) sa s touto skutočnosťou nevysporiadal a sám tlmočil sťažovateľovi svoj výklad hodnotenia dôkazov namiesto odvolacieho súdu, hoci porušovateľovi neprislúcha výklad právneho názoru a hodnotenia dôkazov súdom, ale len posúdenie, či došlo k porušeniu zákona alebo nie“.

Podľa sťažovateľky „nevysvetlením a nevyhodnotením právneho názoru odvolacieho súdu na protikladné listinné dôkazy, ktorých existencia sa pri racionálnom posúdení vzájomne vylučuje a ktoré boli alfou a omegou v tomto súdnom konaní, keďže každý z týchto dôkazov sám osebe mohol privodiť úplne odlišné súdne rozhodnutie o merite veci, došlo k porušeniu zákona v jeho neprospech, preto mu nie je zrejmé, prečo GP SR jeho opakovaný podnet na podanie mimoriadneho dovolania zamietla“.

Na základe uvedeného sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd vydal nález, v ktorom vysloví, že:

„1. Sťažnosti sa vyhovuje.

2. Základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa § 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozhodnutím Generálnej prokuratúry SR č. VI/2 Pz 85/10-13 zo dňa 31. 03. 2010 v spojení s rozhodnutím Generálnej prokuratúry SR č. VI/2 Pz 85/10-8 zo dňa 16. 03. 2010 a rozhodnutím Krajskej prokuratúry Bratislava č. Kc 257/09-7 zo dňa 10. 09. 2009 v nadväznosti na Rozsudok Krajského súdu Bratislava č. 4Co 40/07 zo dňa 25. 02. 2009 porušené boli.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Skúma pritom tak všeobecné, ako aj osobitné náležitosti návrhu (sťažnosti) podľa ustanovenia § 49 až § 56 zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným rozhodnutím alebo iným označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, alebo z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú treba považovať takú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. II. ÚS 237/05, IV. ÚS 247/05).

Sťažovateľka v sťažnosti namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozhodnutím krajskej prokuratúry č. k.

Kc 257/09-7 z 10. septembra 2009, ktorým bol odložený jej podnet na podanie mimoriadneho dovolania vo veci právoplatne skončenej rozsudkom krajského súdu z 25. februára 2009, ako aj rozhodnutím generálnej prokuratúry č. k. IV/2 Pz 85/10-13 zo 16. marca 2010, ktorým rozhodla o odložení jej opakovaného podnetu na podanie mimoriadneho dovolania v tej istej veci. K porušeniu uvedených práv sťažovateľky malo podľa nej dôjsť v dôsledku toho, že krajská prokuratúra a generálna prokuratúra nezobrali do úvahy pri svojom rozhodovaní jej argumentáciu predloženú v uvedenom konaní týkajúcu sa nedostatočného odôvodnenia rozsudku krajského súdu z 25. februára 2009, a preto dospeli pri vyhodnotení jej podnetu a opakovaného podnetu k nesprávnym právnym záverom a následne k nesprávnemu rozhodnutiu, ktoré následne podľa nej navyše nedostatočne odôvodnili.

Podľa ustanovenia § 31 ods. 1 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“) prokurátor preskúmava zákonnosť postupu a rozhodnutí orgánov verejnej správy, prokurátorov, vyšetrovateľov, policajných orgánov a súdov v rozsahu vymedzenom zákonom aj na základe podnetu, pričom je oprávnený vykonať opatrenia na odstránenie zistených porušení, ak na ich vykonanie nie sú podľa osobitných zákonov výlučne príslušné iné orgány.

Podľa ustanovenia § 34 ods. 1 zákona o prokuratúre podávateľ podnetu môže žiadať o preskúmanie zákonnosti vybavenia svojho podnetu opakovaným podnetom, ktorý vybaví nadriadený prokurátor (§ 54 ods. 2) .

Podľa § 35 ods. 1 zákona o prokuratúre pri vybavovaní podnetu je prokurátor povinný prešetriť všetky okolnosti rozhodné pre posúdenie, či došlo k porušeniu zákona alebo iného všeobecne záväzného predpisu, či sú splnené podmienky na podávanie návrhu na začatie konania pred súdom alebo na podanie opravného prostriedku, či môže vstúpiť do už začatého konania pred súdom alebo vykonať iné opatrenia, na vykonanie ktorých je podľa zákona oprávnený.

Podľa § 35 ods. 3 zákona o prokuratúre ak prokurátor zistí, že podnet je dôvodný, vykoná opatrenia na odstránenie porušenia zákona a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov podľa tohto zákona alebo podľa osobitných predpisov.

Podľa § 243e ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) ak generálny prokurátor na základe podnetu účastníka konania, osoby dotknutej rozhodnutím súdu alebo osoby poškodenej rozhodnutím súdu zistí, že právoplatným rozhodnutím súdu bol porušený zákon (§ 243f), a ak to vyžaduje ochrana práv a zákonom chránených záujmov fyzických osôb, právnických osôb alebo štátu a túto ochranu nie je možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami, podá proti takémuto rozhodnutiu súdu mimoriadne dovolanie.

Podľa zistenia ústavného súdu sťažovateľka podala 30. júna 2009 podnet na podanie mimoriadneho dovolania proti rozsudku krajského súdu z 25. februára 2009. Z poverenia generálnej prokuratúry tento podnet listom č. k. Kc 257/09-7 z 10. septembra 2009 vybavila krajská prokuratúra tak, že ho z dôvodu neexistencie zákonných dôvodov pre podanie mimoriadneho dovolania odložila. Sťažovateľka následne v predmetnej veci podala opakovaný podnet z 8. februára 2010. Generálna prokuratúra vo svojej odpovedi č. k. VI/2 Pz 85/10-8 zo 16. marca 2010 sťažovateľke oznámila, že v predmetnej veci absentujú zákonné dôvody na podanie mimoriadneho dovolania, a preto jej opakovaný podnet odložila.

Vo svojej odpovedi generálna prokuratúra okrem iného uviedla: *«V opakovanom podnete uvádzate v zásade skutočnosti, ktoré ste uviedli už v prvom podnete, resp. boli uvádzané v konaní pred súdom a v odvolaní odporcu.*

K Vašej námietke, že nesúhlasíte so spôsobom vybavenia podnetu Krajskou prokuratúrou v Bratislave o. i. aj „vzhľadom na obsah odôvodnenia“ (str. 2 ods. 3 opakovaného podnetu) poznamenávam, že prokurátor upovedomuje podávateľa podnetu len o spôsobe vybavenia podnetu (§ 33 ods. 2 Zákona o prokuratúre), je na ňom aký rozsah a spôsob odôvodnenia svojho stanoviska vzhľadom na charakter veci zvolí, zákon mu (na rozdiel od súdu) pokiaľ ide o spôsob a rozsah odôvodnenia svojho stanoviska žiadne povinnosti v danom prípade neurčuje.

Pokiaľ ide o vecnú stránku súdneho sporu, za rozhodujúce považujem výpoveď svedka S. T., ktorý opakovane, či už písomným podaním alebo výpoveďou na súde (porovn. napr. č. l. 53, č. l. 59, ... súdneho spisu) jednoznačne potvrdil tvrdenia navrhovateľa, uznal dlh, úrok, s vyjadrením navrhovateľa plne súhlasil, pričom konal pri uzavretí zmluvy o pôžičke ako konateľ odporcu a bol oprávnený konať v mene odporcu samostatne. Za takejto dôkaznej situácie súd, na ktorého vecne správne odôvodnenie rozsudkov v ďalšom v podrobnostiach poukazujem, nemal inú možnosť ako návrhu vyhovieť. Jeho rozhodnutie zodpovedá zákonu a zistenému skutkovému stavu veci. Predovšetkým nemožno v danom prípade spochybniť ani jednoznačný záver súdu v tom, že za konania konateľa odporcu S. T. nesie zodpovednosť odporca. Stotožniť som sa nemohol ani s námietkou, že odvolací súd nechal do úvahy novovzniknutú dôkaznú situáciu, naopak z odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu je nepochybne zrejmé, že bezozbytku si osvojil skutkové zistenia súdu prvého stupňa a akceptoval jeho závery a právne posúdenie, ktoré považoval „za úplné a správne“ pričom v konaní neboli „žiadne iné dôkazy, ktoré by mohli viesť k inému záveru“ (porovn. str. 2 ods. 6 rozsudku odvolacieho súdu).

K námietkam smerujúcim do hodnotenia dôkazov súdom treba uviesť, že ani tu dôvod na úspešné podanie mimoriadneho dovolania nie je daný. Jednak preto, že hodnotiacej úvahe súdu v danom prípade nemožno nič vytknúť a jednak preto, že ani prípadným iným hodnotením vykonaných dôkazov a skutočností by nebolo možné mimoriadne dovolanie odôvodniť, neprípustnosť takéhoto dôvodu je daná charakterom dovolacieho konania, v ktorom sa už dôkazy nevykonávajú (§ 243a ods. 2 druhá veta OSP) a tak ani neprislúcha dovolaciemu súdu - a už vôbec nie prokurátorovi - aby prehodnocoval dôkazy vykonané, v základnom konaní (porovn. napr. NS SR - MCdo 43/03). Najvyšší súd Slovenskej republiky (ani prokurátor) v dovoläcom konaní nemôže vykonávať dokazovanie, a len na základe súdneho spisu správnosť hodnotenia dôkazov preskúmať nemôže (porovn. R 42/1993). Napokon ani v prípade nielen iného hodnotenia dôkazov súdom v základnom konaní, ale ani v prípade neúplného a nesprávneho vyhodnotenia dôkazov by nebolo možné mimoriadne dovolanie uvedenou skutočnosťou odôvodniť (porovn. napr. Najvyšší súd Slovenskej republiky 5MCdo 10/2008). V ďalšom poukazujem na vecne správne dôvody odloženia Vášho prvého podnetu z 30. 06. 2009, ktoré Vám oznámila Krajská prokuratúra v Bratislave listom z 10. 09. 2009 č. k. Kc 257/09 a s ktorými sa stotožňujem.»

Z ustálenej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že súčasťou základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je nepochybne aj právo dotknutej osoby požiadať o ochranu svojich práv príslušné orgány prokuratúry, či už prostredníctvom podnetu, alebo opakovaného podnetu (§ 31 ods. 2 a § 34 ods. 2 zákona o prokuratúre), pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť príslušných orgánov prokuratúry zákonom ustanoveným postupom sa takýmto podnetom (podaním) zaoberať a o jeho vybavení dotknutú osobu vyrozumieť. Súčasťou toho práva dotknutej osoby nie je ale právo, aby príslušné orgány prokuratúry jeho podnetu (podaniu) vyhovelí (m. m. I. ÚS 40/01, II. ÚS 168/03 a III. ÚS 133/06).

Ústavný súd taktiež vyslovil, že ustanovenie § 243e ods. 1 OSP neukladá povinnosť (nevzniká právny nárok) vyhovieť každému podnetu. Oprávnenie na podanie mimoriadneho dovolania nemá charakter práva, ktorému je poskytovaná ústavnoprávna ochrana. Voľná úvaha generálneho prokurátora o tom, či podá alebo nepodá mimoriadne dovolanie, je vylúčená iba v prípade, že zistí, že zákonné podmienky na podanie mimoriadneho dovolania sú splnené (I. ÚS 19/01).

Vychádzajúc z § 34 ods. 1 v spojení s § 35 ods. 1 zákona o prokuratúre podaním opakovaného podnetu vzniklo sťažovateľke právo, aby sa ním generálna prokuratúra zaoberala, t. j. prešetrila postup krajskej prokuratúry pri vybavovaní jej podnetu z 30. júna 2009 na podanie mimoriadneho dovolania proti rozsudku krajského súdu z 25. februára 2009. Z citovaných častí namietanej odpovede vyplýva, že generálna prokuratúra sa opakovaným podnetom sťažovateľky z 8. februára 2010 riadne zaoberala, preskúmala ho a k argumentácii sťažovateľky následne prijala závery, ktoré sú primeraným spôsobom zdôvodnené, nie sú arbitrárne, a preto sú z ústavného hľadiska akceptovateľné. Samotná skutočnosť, že generálna prokuratúra dospela pri preskúmaní opakovaného podnetu sťažovateľky na podanie mimoriadneho dovolania k inému záveru, a tým sa odchýlila od jej očakávaní a predstáv, ešte neznamená, že došlo k porušeniu jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní dospel k záveru, že odložením opakovaného podnetu na podanie mimoriadneho dovolania generálnou prokuratúrou č. k. VI/2 Pz 85/10-8 zo 16. marca 2010 nemohlo dôjsť k porušeniu v sťažnosti označených práv, a preto ústavný súd v tejto časti sťažnosť sťažovateľky odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Vo vzťahu k rozhodnutiu a postupu krajskej prokuratúry pri vybavovaní podnetu sťažovateľky na podanie mimoriadneho dovolania v predmetnej veci sa za účinný prostriedok nápravy považuje opakovaný podnet podľa § 34 zákona o prokuratúre. Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ tento prostriedok nápravy využil podaním opakovaného podnetu z 8. februára 2010, ktorý generálna prokuratúra vybavila odložením zo 16. marca 2010. Vzhľadom na to, že proti postupu krajskej prokuratúry mala sťažovateľka v rámci platného právneho poriadku k dispozícii účinný prostriedok nápravy, bolo potrebné sťažnosť sťažovateľky v tejto časti pri jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie a rozhodnutie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. júna 2010